

Vill du utveckla framtidens hållbara vattenkraft?

Du som vill bidra till utvecklingen av en hållbar svensk vattenkraft är välkommen att söka stöd för projekt med fokus på system- och miljörelaterade frågor kopplat till vattenkraftområdet.

Innehåll

1	Projekt som syftar till hållbar svensk vattenkraft kan få stöd	4
2	Vem kan söka?	4
3	Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	5
4	Så här ansöker du – börja i god tid	6
5	Vad ska finnas med i ansökan?	6
6	Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?	7
6.1	Stödberättigande kostnader	7
6.2	Stöd till icke-ekonomisk verksamhet	7
6.3	Stöd till företag.....	8
6.3.1	Aktiviteterna i projektet delas in i forskningskategorier.	8
6.3.2	Stödets storlek beror på företagets storlek	10
6.3.3	Tillägg till stödnivåerna	11
6.4	Samfinansiering.....	11
6.5	Internationella aktiviteter	12
7	Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?	12
8	Om ni beviljas stöd	13
9	Utlysningen är en del av programmet Hållbar Vattenkraft - HåVa	13
	Fokusområden	13
	Vattenkraften som säker och effektiv energiresurs	13
	Vattenkraften som reglerande resurs	14
	Vattenkraftens miljöpåverkan	14
	HåVas effektmål till år 2030	14
10	Om du har frågor	14
	Bilaga – villkor för beviljade projekt	16
	Definitioner	16
	1 § Allmänt.....	16
	2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter.....	16
	3 § Stödberättigande kostnader	17

3.1 Allmänna krav	17
3.2 Särskilt om lönekostnader	17
3.3 Särskilt om indirekta kostnader.....	18
3.4 Särskilt om konsultkostnader	18
4 § Utbetalning av bidrag	18
5 § Arbetsgivarförhållanden	19
6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering.....	19
7 § Rapportering och uppföljning.....	19
8 § Ändringar i projektet	19
9 § Ändring av beslut	19
10 § Rätt till resultat	19
11 § Granskningsrätt.....	19
12 § Återbetalning av ej upparbetade medel	20
13 § Sanktioner.....	20

1 Projekt som syftar till hållbar svensk vattenkraft kan få stöd

Utlysningen genomförs inom ramen för programmet *Hållbar vattenkraft (HåVa)* vars syfte är att bidra till utvecklingen av ett helt förnybart elsystem genom insatser fokuserade på svensk vattenkraft. De prioriterade insatserna inom programmet kan delas in efter tre olika integrerade utmaningsområden.

- Vattenkraften som en reglerande resurs
- Vattenkraftens miljöpåverkan
- Vattenkraften som säker och effektiv energiresurs

Insatserna inom programmet ska riktas för att möta de specifika svenska behoven inom dessa utmaningsområden.

Programmets fokus är på system- och miljörelaterade frågor kopplat till vattenkraftområdet. Projekt som kan få stöd inom denna utlysning ska bidra till utmaningar inom vattenkraftområdet för att nå ett helt förnybart elsystem och kan vara riktade mot samtliga av programmets forsknings- och innovationsområden.

Projekt som ges stöd ska bidra till programmets effektmål:

- Vattenkraften har bibehållit sin roll som elproduktionsresurs (relativt 2015 års nivå) och har en nyckelroll som reglerresurs i kraftsystemet.
- Sverige är internationellt ledande som kunskapsnation inom området med spetskompetens inom säker, miljöaccepterad och effektiv vattenkraft. Detta skapar nya exportmöjligheter, sysselsättning, och samarbeten.
- Sverige har uppnått målen i ramdirektivet för vatten, de svenska miljökvalitetsmålen med relevans för vattenkraft och de delar av art- och habitatdirektivet som kopplar till vattenkraft. Vidareutvecklingen av den befintliga vattenkraften har skett med hänsyn till miljöfrågor.
- Det råder en god leveranssäkerhet, särskilt avseende uppdaterade krav på säkerhet, anpassningar till miljöfaktorer, förändrat klimat samt effekter av intensivare effektreglering. Vidare har dammsäkerhetsnivån ökat ytterligare.

Projekt kan starta tidigast 1 juli 2021 och som längst pågå till 31 december 2024.

2 Vem kan söka?

Utlysningen riktar sig till alla aktörer som kan bidra till utveckling inom programmets områden och inkluderar exempelvis:

- företag

- offentlig sektor
- universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner
- institut med anknytning till de angivna områdena

Projekt som passar inom ramen för [Svenskt Vattenkraftcentrum](#) (SVC) hänvisas dock till finansiering via den satsningen, och prioriteras ej inom HåVa.

3 Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

De projekt som beskrivs i ansökningarna bedöms utifrån följande kriterier:

1. Bidrag till programmets effektmål (ett eller flera)

- Bidrar projektet till att vattenkraften bibehåller sin roll som elproduktionsresurs (relativt 2015 års nivå) och har en nyckelroll som reglerresurs i kraftsystemet?
- Bidrar projektet till att Sverige är internationellt ledande som kunskapsnation inom området med spetskompetens inom säker, miljöaccepterad och effektiv vattenkraft? Bidrar projektet till att skapa nya exportmöjligheter, sysselsättning, och samarbeten?
- Bidrar projektet till att Sverige uppnår målen i ramdirektivet för vatten, de svenska miljökvalitetsmålen med relevans för vattenkraft och de delar av art- och habitatdirektivet som kopplar till vattenkraft? Bidrar projektet till att vidareutvecklingen av den befintliga vattenkraften sker med hänsyn till miljöfrågor?
- Bidrar projektet till att det råder en god leveranssäkerhet, särskilt avseende uppdaterade krav på säkerhet, anpassningar till miljöfaktorer, förändrat klimat samt effekter av intensivare effektreglering? Bidrar projektet till att dammsäkerhetsnivån ökar ytterligare?

2. Vetenskaplig kvalitet och/eller innovationshöjd

- Bidrar projektet till att föra forskningsfronten framåt?
- Bedöms projektet hålla hög vetenskaplig kvalitet?
- Innefattar projektet en ny idé eller innovation?

3. Nyttiggörande och spridning

- I vilken mån kan projektet komma till nytta, t ex genom kunskapsuppbyggnad, publikationer, nya varor, tjänster eller processer, kommersialisering?
- Finns en plan för hur resultaten ska nyttiggöras och spridas?
- Finns potentiella mottagare av resultat identifierade?
- Finns en samverkan mellan olika typer av aktörer inom projektet?

- Finns det ett identifierat behov för projektets resultat, t ex en tydlig kunskapslucka eller marknadspotential?

4. Genomförbarhet

- Är målen med projektet mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistisk?
- Har aktörerna rätt kompetens och rätt resurser för att genomföra satsningen?
- Hur väl hanterar projektet jämställdhet och mångfald i projektet och beslutsgrupper?
- Är budgeten rimlig i för hållande till de tänkta insatserna och målen?

4 Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd E-kanalen¹ för att skriva din ansökan
- Börja med att ansöka om din personliga behörighet till E-kanalen. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten.
- Skriv på svenska eller engelska
- Skriv alltid en sammanfattning på svenska
- Skriv så att någon som inte är insatt i ämnet kan förstå vad projektet handlar om.

Steg för steg-anvisningar för hur du skickar in ansökan finns i Lathund för E-kanalen (du hittar den längst ner till vänster på startsidan i E-kanalen).

Lämna in ansökan **senast 4 mars 2021**. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 samma dag.

5 Vad ska finnas med i ansökan?

Skriv er ansökningstext i fälten i E-kanalen. Mer information om vad som ska stå i fälten finns beskrivet i Anvisningar för ansökan².

---

¹ Länk till E-kanalen finns på utlysningens webbsida.

² Länk till Anvisningar för ansökan finns på utlysningens webbsida.

6 Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?

Utlysningen har en budget på ca **20 miljoner kronor**. Varje projekt kan få högst **4 miljoner** i stöd. Vilka kostnader som är stödberättigande och hur stor andel av projektets stödberättigande kostnader som Energimyndigheten kan finansiera beskrivs nedan.

Hur mycket stöd varje projektdeltagare kan få beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som deltagaren har
- om deltagaren är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

6.1 Stödberättigande kostnader

Ni kan få stöd för följande kostnader, enligt Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014, artikel 25.3:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

6.2 Stöd till icke-ekonomisk verksamhet

Aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av aktörens stödberättigande kostnader i projektet.

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar

- Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

6.3 Stöd till företag

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som kan täckas av stödet från Energimyndigheten bestäms av EU:s statsstödsregler. Stödnivån bestäms bl.a. dels utifrån vilken forskningskategori som de olika aktiviteterna i projektet anses motsvara och dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som alltså bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

6.3.1 Aktiviteterna i projektet delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014³. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få. Enligt EU-reglerna får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget får för projektet

---

³ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.⁴

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt⁵

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	<p>att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.</p> <p>Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.</p> <p>Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.</p>

⁴ Se artikel 8 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁵ Definitionerna framgår av artikel 2, punkterna 84–87 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Länk finns på utlysningens webbsida.

6.3.2 Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning. Storleken på företag definieras enligt Tabell 2. För att exempelvis klassas som ett medelstort företag krävs det dels att man har färre än 250 personer anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning understiger beloppen som framgår av tabellen nedan (alltså 50 miljoner euro respektive 43 miljoner euro). Av betydelse för bedömningen av ett företags storlek är även företagets relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Detta finns beskrivet i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Se även kommissionens användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Tabell 2. Definition av företagets storlek⁶

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning <i>eller</i> balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Länk finns på utlysningens webbsida.

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

6.3.3 Tillägg till stödnivåerna

Ett tillägg på högst 15 procentenheter får under vissa förhållanden lämnas när projektet utgör ett faktiskt samarbete⁷ mellan företag eller mellan företag och organisationer för forskning och kunskapsspridning, om projektet avser industriell forskning eller experimentell utveckling. För att ett sådant tillägg ska få lämnas måste vissa särskilda villkor vara uppfyllda.

Vid samarbeten mellan företag måste minst ett av företagen vara ett litet eller medelstort företag om inte projektet genomförs i minst två medlemsländer inom EU.⁸ Inget av företagen får stå för mer än 70 procent av de stödberättigade kostnaderna.

Vid samarbeten mellan ett företag och en eller flera organisationer för forskning och kunskapsspridning måste forskningsorganisationen ha rätt att offentliggöra sina egna forskningsresultat. Forskningsorganisationen måste även stå för minst 10 procent av de stödberättigade kostnaderna.

Om projektet inte utgör ett sådant samarbete kan ett tillägg på högst 15 procentenheter ändå lämnas om resultaten av forskningsprojektet, som avser industriell forskning eller experimentell utveckling, får *omfattande spridning* genom konferenser, offentliggörande, öppna databaser eller gratis eller öppna programvara.

Tillägget för små- och medelstora företag kan kombineras med tillägget för faktiskt samarbete eller med tillägget för omfattande spridning. Stödnivån får dock aldrig överstiga 80 procent av de stödberättigade kostnaderna.

6.4 Samfinansiering

De delar av en stödmottagares stödberättigande kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten kallas för samfinansiering. Samfinansiering kan till exempel bestå av:

- arbetstid
- kontanta medel

---

⁷ Med faktiskt samarbete avses enligt artikel 2 punkten 90 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 ett samarbete mellan minst två oberoende parter för utbyte av kunskap eller teknik eller för att uppnå ett gemensamt mål baserat på arbetsdelning, varvid parterna gemensamt definierar räckvidden för samarbetsprojektet, bidrar till dess genomförande och delar dess risker och resultat. En eller flera parter kan stå för hela kostnaden för projektet och därmed befria andra parter från de ekonomiska riskerna med projektet. Kontraktsforskning och tillhandahållande av forskningstjänster betraktas inte som samarbetsformer.

⁸ Eller i en medlemsstat och i ett land som är avtalslutande part i EES-avtalet.

- experimentkostnader

Samfinansiering i annan form än kontanta medel ska utgöras av faktiska och reviderbara kostnader som uppstår hos stödmottagaren under projekttiden. Om en annan aktör än stödmottagaren själv samfinansierar stödmottagarens kostnader får denna samfinansiering endast bestå av kontanta medel.

Observera att Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva samfinansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomiska verksamhet som myndigheten beviljar stöd till mot regleringsbrevet för Statens energimyndighet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut).

Om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, får detta inte räknas med i samfinansieringen av ett företags kostnader.

6.5 Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

7 Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?

Er ansökan bedöms av externa experter. Vi godkänner inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om. Experterna agerar rådgivande till Energimyndigheten.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten gör en kreditupplysning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då expertgruppens bedömningar. **Beslutet planeras att fattas under juni 2021.** Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

8 Om ni beviljas stöd

För att stödet ska kunna betalas ut måste behörig representant för stödmottagaren (till exempel firmatecknare) bekräfta att den har tagit del av Energimyndighetens beslut och att den accepterar villkoren för stödet.

Utbetalning av stödet sker efter en utbetalningsplan som finns beskriven i beslutet som du får skickat till dig. För mer information om utbetalning, se den villkorsbilaga som skickas med tillsammans med beslutet om ert stöd.

9 Utlysningen är en del av programmet Hållbar Vattenkraft - HåVa

Programmet Hållbar Vattenkraft (HåVa) syftar till att bidra till omställningen mot ett hållbart och förnybart energisystem genom forskning om och utveckling av tekniker, system, metoder och frågeställningar relaterade till vattenkraft. Programmet drivs av Energimyndigheten och omfattar totalt 106 miljoner kronor, fördelat över åren 2018 till 2024. Inom programmet hålls årligen minst en utlysning. Det här är utlysning nr 4.

Fokusområden

De prioriterade insatserna inom programmet kan delas in efter tre olika integrerade utmaningsområden.

- Vattenkraften som säker och effektiv energiresurs
- Vattenkraften som en reglerande resurs
- Vattenkraftens miljöpåverkan

Insatserna inom programmet ska riktas för att möta de specifika behoven inom dessa utmaningsområden. Forskning och innovation för att hitta lösningar kring de specifika förutsättningarna i Sverige kan skapa jobb och utveckling i näringslivet, upprätthålla och utveckla det svenska energisystemet samt generera exportintäkter.

Vattenkraften som säker och effektiv energiresurs

Vattenkraften har idag en viktig roll i det svenska energisystemet. I och med omställningen till ett helt förnybart energisystem behöver nya utmaningar kopplat till vattenkraften hanteras, bland annat frågor kopplat till ett övergripande systemperspektiv. Med systemperspektiv menas utmaningar och behov som fokuserar på hur olika delsystem kan

samverka till en helhet. I flera av fallen finns det möjlighet att utveckla modeller för att beskriva systemperspektivet.

Vattenkraften som reglerande resurs

Kraftsystemet står inför en förändring där behovet av flexibilitet ökar och andelen planerbar elproduktion minskar. I detta sammanhang är vattenkraften mycket viktig för balanseringen på alla tidshorisonter – från sekund- och minut- till årsreglering. Vattenkraften är således en oerhört viktig resurs för kraftsystemet och det förnybara energisystemet.

Vattenkraftens miljöpåverkan

Miljöfrågorna inom vattenkraftsområdet styrs i hög grad av EUs ramdirektiv för vatten 2000/60/EU ("Vattendirektivet"). Huvudmålet är att samtliga EU:s vatten ska uppnå en god ekologisk och kemisk status fram till 2015. Medlemsstater kan få förlängd tidsfrist till 2021 eller 2027 om det inte är möjligt att åstadkomma de förändringar som behövs inom given tidsbegränsning (SOU, 2013). Sverige är idag långt ifrån att uppnå målen. Insatser inom forskning och innovation är en pusselbit för att nå målen om en hållbar vattenkraft.

HåVas effektmål till år 2030

Programmet har som mål att bidra till att uppfylla de effektmål till 2030 för vattenkraftsområdet som Energimyndigheten pekat ut i sin strategi för forskning och innovation inom vattenkraftområdet:

- Vattenkraften har bibehållit sin roll som elproduktionsresurs (relativt 2015 års nivå) och har en nyckelroll som reglerresurs i kraftsystemet.
- Sverige är internationellt ledande som kunskapsnation inom området med spetskompetens inom säker, miljöaccepterad och effektiv vattenkraft. Detta skapar nya exportmöjligheter, sysselsättning, och samarbeten.
- Sverige har uppnått målen i ramdirektivet för vatten, de svenska miljökvalitetsmålen med relevans för vattenkraft och de delar av art- och habitatdirektivet som kopplar till vattenkraft. Vidareutvecklingen av den befintliga vattenkraften har skett med hänsyn till miljöfrågor.
- Det råder en god leveranssäkerhet, särskilt avseende uppdaterade krav på säkerhet, anpassningar till miljöfaktorer, förändrat klimat samt effekter av intensivare effektereglering. Vidare har dammsäkerhetsnivån ökat ytterligare.

10 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi får dock inte kommentera projektidéer eller lämna rekommendationer utan kan endast svara på frågor om själva utlysningen.

Tänk på att det brukar vara många som ringer sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd.

- Fredrik Brändström, fredrik.brandstrom@energimyndigheten.se, 016-544 23 66
- Linn Sjöström, linn.sjostrom@energimyndigheten.se, 016- 542 06 43
- Andreas Gustafsson, andreas.gustafsson@energimyndigheten.se, 016- 544 23 28
- Teknisk support: ekanalen@energimyndigheten.se, 016-544 22 11

Bilaga – villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansör. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna

- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det.

Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

8 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den

tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektsslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.

Medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projektitel och projektledare. Stödmottagaren är

ansvarig för att innehavare av eventuell upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall. Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om medgivande till tillgängliggörande av information. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte behörig företrädare för stödmottagaren till att information som inte omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten.

Samtycke för personuppgiftsbehandling

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om samtycke för personuppgiftsbehandling. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte projektledaren till att dennes personuppgifter får behandlas av Energimyndigheten för att göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Mer information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter finns på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Allmän handling och sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.